

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

N.V. Nederlandse Gasunie

Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 91 11
F (050) 521 19 99
E communicatie@gasunie.nl
BTW NL007239348B01
Handelsregister Groningen 02029700
www.gasunie.nl

Datum
7 september 2007

Doorkiesnummer
[REDACTED]

Ons kenmerk
D 07.111

Uw kenmerk

Onderwerp
Eindfase onderhandelingen tussen Gasunie en Gazprom over package deal Nord Stream

Geachte heer [REDACTED]

Graag wil ik u informeren over de laatste stand van zaken van de Nord Stream package deal tussen de Nederlandse Gasunie en Gazprom.

De gesprekken met Gazprom hebben vorig jaar geleid tot ondertekening van een Memorandum of Understanding met daarin vervat de intenties te komen tot definitieve overeenstemming inzake onderstaande hoofdelementen.

1. Participatie van Gasunie in Nord Stream AG door verwerving van een aandeel van 9%;
2. Participatie van Gazprom in BBL-company door verwerving van een aandeel van 9%;
3. Contracteren van transportcapaciteit door Gazprom binnen Nederland;
4. Gasopslag.

De voorgenomen deal levert een significante bijdrage aan de lange termijn doelstellingen van Gasunie:

- o het ontwikkelen van de gasrotonde, met als doel de gasmarkt te faciliteren door o.a. het transportnet en de overige gasinfrastructuur verder te ontwikkelen en nieuwe gasstromen door Nederland te transporteren;
- o het deelnemen in rendabele nieuwe activiteiten op het gebied van (internationale) gasinfrastructuur in een relevant marktgebied;
- o het uitbreiden en versterken van de samenwerking met één van de grootste, internationale spelers op de gasmarkt, Gazprom.

Inmiddels bevinden de onderhandelingen met Gazprom zich naar onze inschatting in de eindfase en streven we naar de finale bespreking en goedkeuring in een binnenkort te houden vergadering van de RvC van Gasunie.

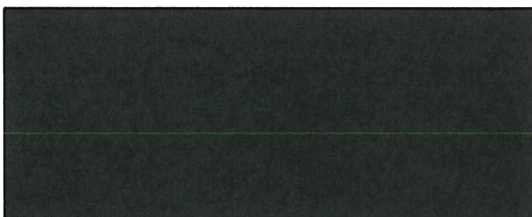
Datum: 7 september 2007

Ons kenmerk: D 0

Onderwerp: Eindfase onderhandelingen tussen Gasunie en Gazprom over package deal Nord Stream

Naar ons oordeel is deze overeenkomst zowel voor Nederland als voor Rusland van belang: voor Nederland als het gaat om energievoorzieningszekerheid op langere termijn en omdat aanvoer van Russisch gas bijdraagt aan de Nederlandse ambitie om de gasrotonde van Noordwest-Europa te worden, voor Rusland met het oog op stabiliteit in afzet en toegang tot Westerse technologie, kennis over energiebesparing en toegang tot de West-Europese markt in het algemeen.

Wij hopen u nader te hebben geïnformeerd en zijn uiteraard bereid u op de hoogte te houden van verder ontwikkelingen van belang.

(Voorzitter Raad van Bestuur, CEO)

Kopie: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan
Gasunie
Mr. [REDACTED]
Voorzitter Raad van Bestuur
Postbus 19
9700 MA GRONINGEN

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)

26 SEP. 2007

ET/CSI / 7108458

Onderwerp

Eindfase onderhandelingen Gasunie - Gazprom

Geachte heer [REDACTED],

In uw brief van 7 september 2007 maakt u melding van de laatste stand van zaken in de onderhandelingen tussen Gasunie en Gazprom met betrekking tot uw deelname in de Nordstream. Het wordt, zoals verwacht, een package deal met participatie van Gasunie in de Nordstream en van Gazprom in de BBL, met het contracteren van transportcapaciteit door Gazprom in Nederland en met gasopslag.

De Nederlandse overheid heeft bij monde van de minister-president en de minister(s) van Economische Zaken bij verschillende gelegenheden laten blijken uit oogpunt van voorzieningszekerheid resp. de vorming van een gasrotonde positief te staan tegenover een deelname van Gasunie in het Nordstream project. Dat standpunt is niet veranderd.

De laatste loodjes zijn soms zwaar. Ik wens u veel succes bij de afronding van de onderhandelingen en hoop dat u spoedig de contracten zult kunnen ondertekenen.

[REDACTED]
Directie Generaal van Energie en Telecom

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30, Den Haag

Doorkiesnummer

[REDACTED]

Telefax

[REDACTED]

Hoofdkantoor

Bezuidenhoutseweg 30

Postbus 20101

2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11

Telefax (070) 347 40 81

Email ezpost@minez.nl

Website www.minez.nl

Behandeld door

[REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

Nota

Ministerie van Economische Zaken

26 OKT 2007

Auteur

Toestelnummer

Notanummer

Datum

Uiterlijk bij geadresseerde

BEB/IO / 7126747

Medeparaaf en datum

26-10-2007

Aan

Informatiekopie aan

de Staatssecretaris

Bijlage(n)

1. agenda deelnemersbijeenkomst 30 okt.
2. update programma Ruslandreis
3. drie conceptspeeches (Trade Dinner + Seminar Energie Efficiency + Alumniseminar)
4. overzicht alle deelnemers / bedrijven

Onderwerp

RUSLANDREIS: deelnemersbijeenkomst 30 okt. + verdere actuele informatie

Samenvatting en conclusies

Met betrekking tot de Ruslandreis stuur ik u hierbij de nodige stukken ter informatie (deelnemersbijeenkomst 30 oktober) en ter beoordeling (m.n. 2 concept-speeches).

Programma

Allereerst is bekend geworden hoe laat president Poetin de Nederlandse delegatie olv MP zal ontvangen, namelijk op dinsdag 6 november vanaf 12.00 uur. Het schema is als volgt:

12.00-13.00: tête-à-tête MP-Poetin

13.00-14.00: delegatiebespreking MP-Poetin

14.00-14.30: persmoment

De CEO-bijeenkomst is nog NIET bevestigd; hierover verwachten we dinsdag 30 oktober uitsluitel van het Kremlin.

's Avonds biedt Poetin een diner aan van 19.00 tot 20.15 uur. U neemt hier natuurlijk ook aan deel.

In de bijlage treft u een bijgewerkt programma aan.

Ontvangen Verzonden Terugontvangen

Paraaf en datum

CL MOEU

Piv. DGBE

In te vullen door Secretariaat Generaal

Nota

Ministerie van Economische Zaken

Auteur

[Redacted]

Datum

10-4-2008

Aan

de Minister

Toestelnummer

[Redacted]

Uiterlijk bij geadresseerde

10-4-2008

Notanummer

ET/EM / 8045100

Medeparaaf en datum

[Redacted]

Informatiekopie aan

[Redacted]

[Redacted]

Bijlage(n)

Onderwerp

Operationeel dossier International Energy Forum

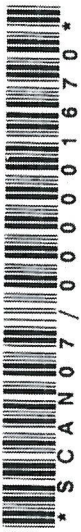
Hierbij treft u het operationele dossier aan voor het International Energy Business Forum (IEBF) en het International Energy Forum (IEF) op 20 t/m 22 april a.s.. Het algemene deel zit volgende week in uw definitieve dossier.

Deze onderdelen zijn:

gesprekken met Rusland,

en achtergrondinformatie voor bilaterale

De bilaterale gesprekken duren een half uur.

* S C A N 0 7 / 0 0 0 0 0 1 6 7 0 *

Verzonden Terugontvangen

Secretariaat Generaal

RUSLAND

Doel gesprek:

- Consultatie

Punten tijdens het gesprek te maken:

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Opbrengsten uit het gesprek te halen:

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Nieuwswaarde:

-

Gesprekspartner

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Nota

Ministerie van Economische Zaken

Auteur

Toestelnummer

Notanummer

Datum

Uiterlijk bij geadresseerde

BEB/IO / 8052041

Medeparaaf en datum

24-4-2008

Aan

Informatiekopie aan

De Staatssecretaris

MTDIO

Bijlage(n)

1. Deelnemerslijsten
2. Onderdelen uit dossier MP
3. Factsheet Rusland

Onderwerp

Ontvangst Russische premier [redacted] dinsdag 29 april 2008, 11.15 - 14.45 uur

Samenvatting en conclusies

Hierbij ontvangt u nadere informatie omtrent de ontvangst door MP [redacted] van de Russische premier [redacted] op dinsdag 29 april a.s. AZ heeft gevraagd of u om 11.15 aanwezig kunt zijn (Binnenhof, Statenzaal).

Het programma ziet er als volgt uit:

11.30	aankomst premier [redacted]
11.30-11.55	tête-à-tête MP-MP [redacted] -- tegelijkertijd apéritief overige delegatieleden en externe gasten in <u>Statenzaal</u>
11.50	delegatieleden en externe gasten verplaatsen naar <u>Rolzaal</u> en nemen plaats achter hun stoelen
11.55 – 12.00	beide premiers komen aan in Rolzaal; zij lopen langs de delegatieleden en de delegatieleden stellen zichzelf voor
12.00 – 13.10	werksessie (simultane vertaling Nederlands-Russisch) – 1 grote tafel met 2x 15 deelnemers
13.10 – 13.15	ceremonie ondertekening Gezamenlijk Actie Programma, aansluitend verplaatsing naar de <u>Lairessezaal</u>
13.20 – 14.20	lunch in Lairessezaal (3 tafels x 10 deelnemers)
14.20	einde lunch, verplaatsing naar RVD-hal voor doorstep
14.45	vertrek premier [redacted] en delegaties

Ontvangen

Verzonden

Terugontvangen

Paraaf en datum

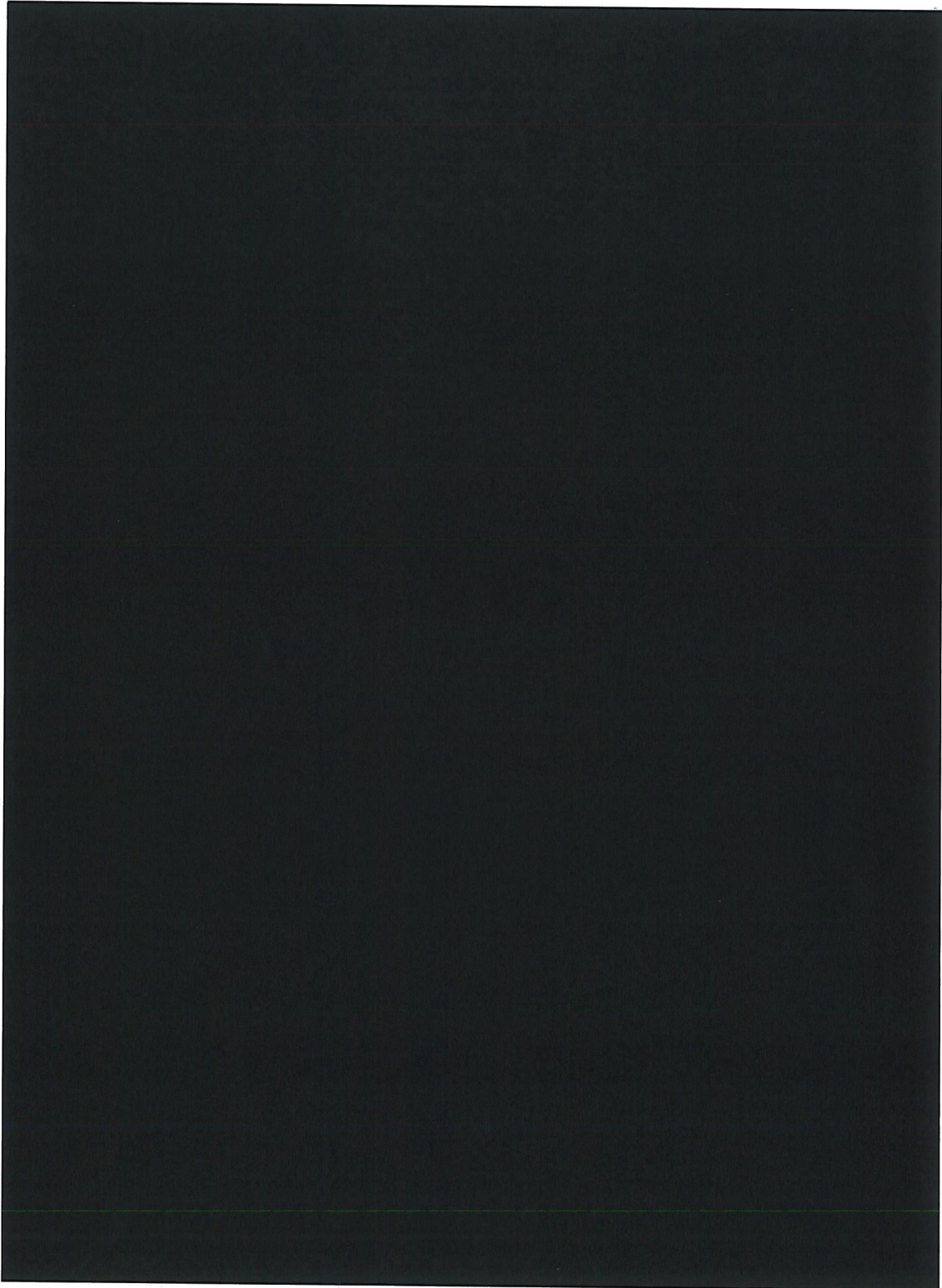
CL MOEU [redacted]

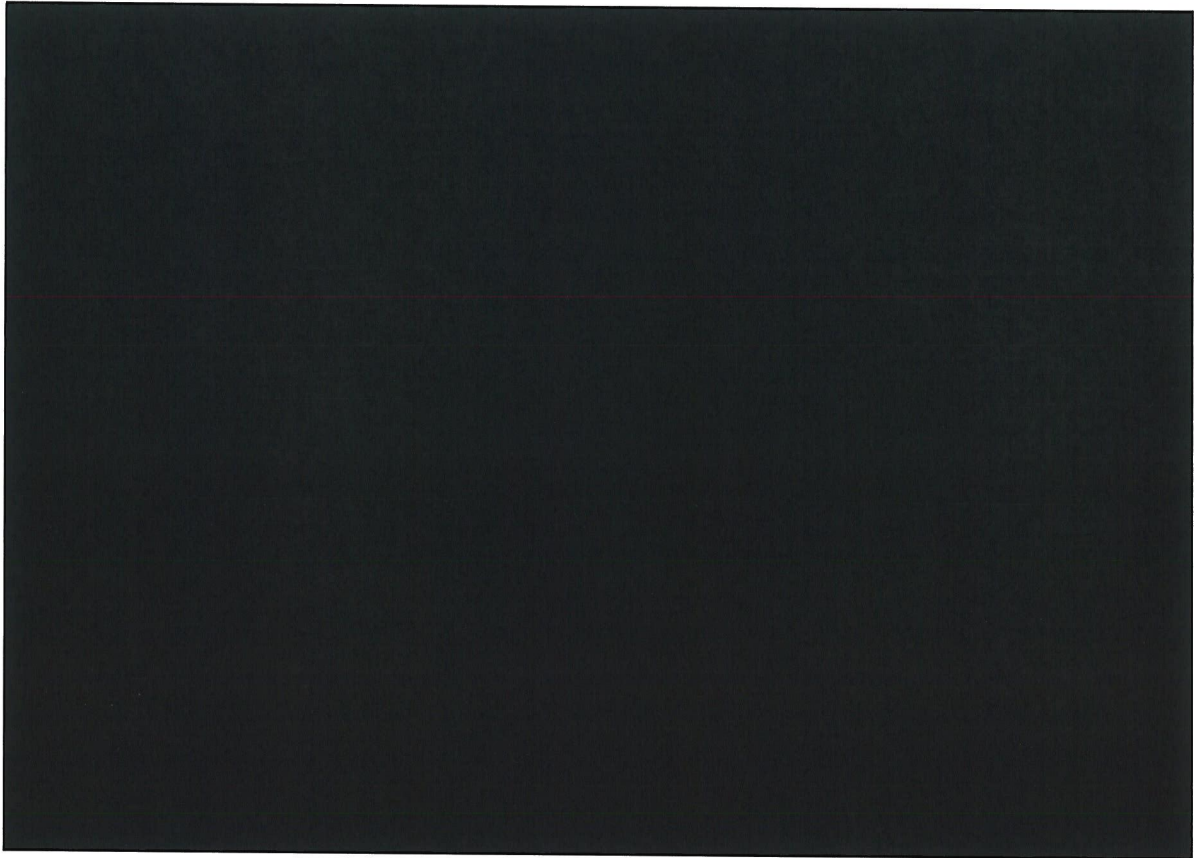
DGBEB [redacted]

In te vullen door Secretariaat Generaal

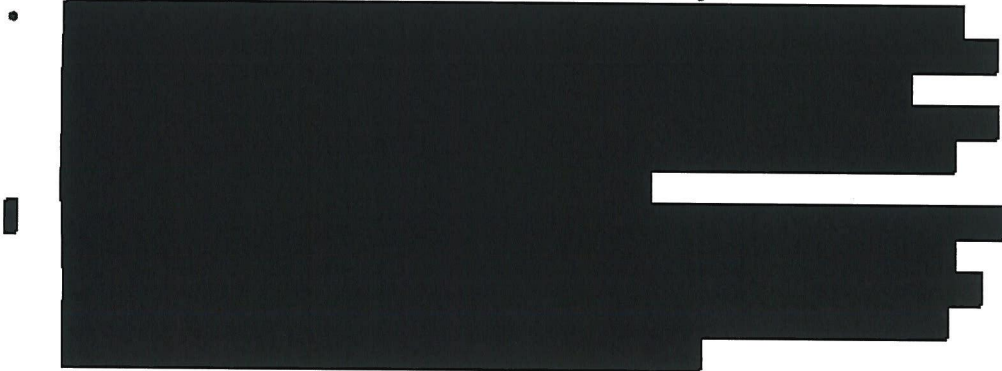
ACHTERGRONDINFORMATIE

NEGP/Nordstream

- In uw bijzijn is in november 2007 in Moskou de overeenkomst getekend tussen Gasunie en Gazprom.
- Volgens de uitgewerkte overeenkomst treedt Gasunie formeel als partner toe tot het NordStream consortium (Gazprom 51%, Wintershall 20%, EonRuhrgas 20%, Gasunie 9%). De deal behelst tevens deelname voor 9% door Gazprom in de BBL, de recent aangelegde pijpleiding naar Engeland (Balgzand-Bacton), overeenstemming over transport door Nederland van Russisch gas in de komende 10- 20 jaar en tenslotte de afspraak om waar mogelijk naar samenwerking bij ondergrondse bergingsmogelijkheden in Nederland te kijken.

MISSION STATEMENT

VISIT OF MS VAN DER HOEVEN, MINISTER OF ECONOMIC AFFAIRS, TO THE RUSSIAN FEDERATION

4-5 DECEMBER 2008

On December 4 and 5 Minister Maria van der Hoeven will visit Moscow. The **objective of this mission is to further strengthen and develop Dutch-Russian governmental partnerships.** Ms van der Hoeven visits the Russian Federation upon invitation of First Vice Prime Minister Viktor Zubkov on the occasion of the 6th session the Russian-Dutch Joint Economic Committee.

Currently, trade volumes between the Russian Federation and the Netherlands exceed 17 billion euro and the stock of Dutch investments in the Russian Federation is 9,4 billion euro. Both figures reflect the excellent Russian-Dutch economic relations. However, there are still ample opportunities for enhancement, both in **broadening the scope of sectors of co-operation as in deepening the already existing cooperation.**

The **specific objectives** of this mission are the following:

1. To attend the 6th session of the Joint Economic Committee (JEC) between the Russian Federation and the Netherlands that takes place in Moscow on December 4 and 5. Both First Vice Prime Minister Zubkov and Minister van der Hoeven, in their capacity of co-chairs of the JEC, will be present at the plenary closing session. Conclusions and recommendations are expected for further governmental economic co-operation between the two countries (amongst others) in the areas of energy/energy saving, innovation/technological co-operation and transport & logistics.
2. To continue the sound Russian-Dutch governmental economic relations through ministerial meetings (Minister Fursenko – Education and Science // Vice-Minister Yanovski – Energy PM) for discussing co-operation in the area of energy and energy saving, technology exchange, the entrepreneurial climate, deepening business activities, ambitions in the field of Joint Implementation of the Kyoto-protocol, etc.
3. To discuss with Mr Alexej Miller, CEO of Gazprom, a number of specific Dutch-Russian business issues, for example:
 - a. The increase of exports of Russian gas to the Netherlands;
 - b. Developments in the Nordstream project, in which the Dutch company Gasunie has a 9% stake;
 - c. Progress within Project Delta, the Dutch joint business initiative for technology exchange in developing the Yamal / Kara Sea oil and gas fields.

Minister van der Hoeven will combine the meetings with Russian ministers and Gazprom (December 4th) with meeting First Vice Prime Minister Zubkov and attending the JEC (December 5th).

This year's 6th session of the Russian-Dutch JEC is characterised by the various ministerial dialogues and by the establishment of working groups between Dutch and Russian ministries and other governmental agencies. On December 4th a number of working groups of Russian and Dutch government experts will meet to discuss working level co-operation, policy exchange opportunities and joint business promotion in the areas of energy saving, innovation and transport. On December 5th in the plenary closing session of the JEC, the conclusions as formulated by the working groups as well as concrete activity plans for the future will be presented to and discussed by First Vice Prime Minister Zubkov and Minister van der Hoeven.

Deliverables that are envisaged are:

Governmental relations:

- The signing of the JEC Protocol, stating the Russian-Dutch governmental ambitions for the near future in the area of economic co-operation;

Business relations:

- Progress in a number of Dutch business ambitions related to the purchase of Russian gas
- Progress in the Dutch business initiative concerning the (technology exchange for the) development of the energy fields in the arctic region of Yamal/Kara Sea.

Donderdag 4 december

Gesprek met CEO Gazprom, [REDACTED]

Tijd : 17:00 – 18.00 uur

Locatie : Hoofdkantoor Gazprom Moskou

Aanwezig : [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Cadeau : [REDACTED]

Doel NL zijde:

- [REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

■ [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

■ [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

■ [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

■ [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Donderdag 4 december / Vrijdag 5 december

Gesprek met (plv.) minister van Energie, [redacted]

Tijd : PM

Locatie : Ministerie van Energie

Aanwezig : MEZ, [redacted]
[redacted]
[redacted]

Cadeau : [redacted]

Doel NL zijde:

- [redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Doel Russische zijde: (zie ook gespreksfiche Gazprom [redacted])

- [redacted]
[redacted]
[redacted]

Spreekpunten:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Wat uit gesprek te halen:

- [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Vrijdag 5 december

Gesprek met Eerste Vice-Premier en Russisch co-voorzitter van de Gemengde Economische Commissie Rusland-Nederland, dhr [REDACTED]

Tijd : 9.45 – 10.30 uur

Locatie : Moskou

Aanwezig : MEZ, [REDACTED]
[REDACTED]

Cadeau : [REDACTED]

Doel NL zijde

- [REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]

Doel RF zijde

- [REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]

Overeengekomen Agenda: (punten 1 en 2 zijn procedurele Russische punten)

1. Vaststelling van de agenda en tijdrooster van de plenaire zitting
2. Afspreken dat er tijdens plenaire zitting geen brede voorstelronde wordt gehouden. Sprekers worden pas voorgesteld als zij hun presentatie gaan geven.
3. Introductie / Economische betrekkingen in het algemeen (kort punt!)

Nederlandse punten:

4. Specifieke energie zaken ([REDACTED] Nordstream, [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Russische punten:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED] [REDACTED]

SPREEKPUNTEN

[REDACTED]

- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

[REDACTED]

- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]

[REDACTED]

- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- 1 [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Actuele energiedossiers:

In de energierelatie tussen Nederland en Rusland zijn de volgende dossiers op dit moment actueel:

Gasrotonde

Gaspijpleiding Nordstream

- Nordstream is een te bouwen gaspijpleiding vanuit Rusland (kust Finse Golf) onder de Oostzee door naar Greifswald (Duitsland) en verder richting Nederland. In bijzijn van minister-president Balkenende is in november 2007 in Moskou de overeenkomst getekend tussen Gasunie en Gazprom.
- Gasunie is formeel partner in het NordStream consortium (Gazprom 51%, Wintershall 20%, EonRuhrgas 20%, Gasunie 9%). De deal behelst tevens deelname voor 9% door Gazprom in de BBL, de recent aangelegde pijpleiding naar Engeland (Balgzand-Bacton), overeenstemming over transport door Nederland van Russisch gas in de komende 10- 20 jaar en tenslotte de afspraak om waar mogelijk naar ondergrondse bergingsmogelijkheden te kijken.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 14 januari 2009 15:07
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Input project NordStream (economic recovery plan)
Bijlagen: 20090114 reasoning Nord Stream for recovery action plan final.doc

Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED]

In de bijlage vind je een Engelse input opgesteld door Gasunie die je kunt gebruiken. Nord Stream project (en Nord-Wets Europa) moet wel aandacht van de Europese Commissie behouden en daarmee ook een prioriteit blijven (zie redenen in de bijlage). Het feit is wel dat de vraag van subsidie minder relevant is (wat richting Commissie niet hoeft te worden gecommuniceerd) zoals Gasunie verder toelicht. Zie voor verdere details de bijlage.

Is dit voldoende zo?

Groeten,

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 14 januari 2009 13:38
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: SPOED: project NordStream (economic recovery plan)
Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED]

Dank voor het bieden van de gelegenheid om NS door NL naar voren te schuiven als prioritair project in het kader van het economic recovery plan van de Europese Commissie. In het licht van de afwezigheid van NS in het recent verschenen Strategic Energy Review stellen we jullie attentheid om NS politiek te ondersteunen zeer op prijs. We hebben de gevraagde gegevens uiteraard paraat en ik voeg ze bij ter informatie. Zoals ik telefonisch met je besprak zijn er bij ons nog wel enige twijfels over het op de lijst plaatsen van NS en wij zijn momenteel aan het nagaan bij onze partners in het project hoe hier tegen aan wordt gekeken (wij zijn 9% deelnemer in het project). Immers, tot op heden is het feit dat NS géén Europese fondsen gebruikt of nodig heeft een belangrijk gegeven; ook in het licht van de soms wat lastige politieke situatie in verhouding tot landen rondom de Baltische zee, die wellicht zich zouden verzetten tegen dergelijke steun. Ook is het niet zo dat NS zonder de steun uit Europa niet door zou kunnen gaan. Ik kan op dit moment niet met zekerheid beoordelen of het door de "onbesmette" Nederlandse regering op de lijst plaatsen van NS juist bijdraagt aan een betere politieke ondersteuning of dat het juist aanleiding geeft tot protesten. Ik tracht vanmiddag meer duidelijkheid over de mindset van andere partners te krijgen en laat het je zo snel mogelijk weten.

Tot die tijd is mijn vraag aan jou om NS nog niet op de lijst te plaatsen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Public Affairs Manager

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
I: www.gasunie.nl

N.V. Nederlandse Gasunie

Muzenstraat 89
2511 WB The Hague
The Netherlands

Gasunie gaat verder in gastransport / Gasunie takes gas transport further

From: [REDACTED]
Sent: Tuesday, January 13, 2009 5:32 PM
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: SPOED: project NordStream (economic recovery plan)
Importance: High

Beste [REDACTED]

In het kader van 'Economic recovery plan' is de Europese Commissie met een lijst van prioriteitsprojecten gekomen waar we Nord Stream missen. Deze lijst zal Commissie verder uitwerken en mogelijk al gaan indikken, in aanloop naar bespreking in Ecofin op 20 januari en RAZEB op 26 januari. Wij willen graag aan de Commissie een nadere onderbouwing leveren om aan te kunnen geven wat onze prioriteit is.

Ik wil je of jouw collega's graag vragen om voor Nordstream (in het Engels) een onderbouwing te geven die we voor de Commissie kunnen gerbuiken . Behalve de inhoudelijke aspecten (argumentatie waarom dit project belangrijk is) wil ik je ook vragen om aandacht te besteden aan de volgende aspecten: wat beoogt het project ; kosten/financiering; maturity; added EU value; participerende landen etc.

Wij hebben deze inbreng al morgen **woensdag 14/1** nodig, het liefst **voor 14.00 uur**. Laat je mij weten of dit gaat lukken? Alvast veel dank voor je inspanning.

Met vriendelijke groeten,
[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by reply immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

Why must Nord Stream be included in the list of priority projects in the framework of the Economic Recovery Plan of The European Commission?

Background

Under the "Recovery Action Plan for Growth and jobs, to boost demand and restore confidence in the European economy", the European Commission will mobilise € 4 billion for the period 2009-2010 to improve energy connections. We understand that the intention of the Commission is to utilise this funding to help gas and electricity projects enhancing security of supply, which are mature enough to be financed in 2009 and 2010. Relevant projects in gas could be pipelines, storage facilities and LNG terminals.

Pipeline Route

Nord Stream is a 1220 kilometre-long offshore natural gas pipeline, which will be laid across the Baltic Sea, from Vyborg, Russia to Greifswald, Germany. The pipeline will be built and operated by Nord Stream AG. Nord Stream will import gas into the European market, via Germany, where it can be transported onwards to Denmark, the Netherlands, Belgium, the UK, France and other countries.

Schedule and investment

Nord Stream is a mature project, scheduled to be completed and to deliver the first gas in 2011. Initially, one pipeline will be built with a transport capacity of roughly 27.5 billion cubic metres of natural gas per annum. In the second phase, a parallel pipeline will be laid to double the annual transport capacity to roughly 55 billion cubic metres. The second pipeline is planned to come on stream in 2012. The total investment for the offshore pipeline is estimated to be 7.4 billion euros.

Partners and customers

Nord Stream AG (initially established as North European Gas Pipeline Company, the name was changed to Nord Stream in October 2006) is a joint venture. Gazprom holds a 51 per cent stake in the joint venture. BASF/Wintershall and E.ON Ruhrgas hold 20 per cent each. Gasunie has a 9 per cent share. Nord Stream will deliver gas produced and supplied by OAO Gazprom.

A substantial amount of gas to be transported via Nord Stream has already been contracted and will be delivered to European consumers starting in 2011. Gazprom has already signed an agreement with the following European companies, underscoring the European significance of the project:

- Dong Energy, Denmark – 1 billion cubic metres per year
- E.ON Ruhrgas, Germany – 4 billion cubic metres per year
- Gaz De France, France – 2.5 billion cubic metres per year
- Gazprom Marketing & Trading, UK – 4 billion cubic metres per year
- WINGAS, Germany – 9 billion cubic metres per year

Nord Stream is a necessary investment to ensure the long term and secure availability of gas supplies to the European market and to strengthen the energy interdependence between the EU and Russia. Nord Stream also supports climate ambitions

Natural gas is an important (transition) fuel in Europe. The European natural gas market is still growing. In future, when European domestic gas production (especially in the Netherlands) starts to decline, Europe's dependence on imported gas will grow. Imports of natural gas must be sourced from a variety of producer countries amongst which Russian production will figure prominently. Nord Stream contributes to a reliable, stable and sustainable European energy supply.

Even with greater energy efficiency and an increased use of alternative energy (e.g. wind and solar power), natural gas will continue to play a major role in European energy supply for the coming decades. Nord Stream can thus contribute to Europe's fight against climate change, since natural gas is a transition fuel: the cleanest fossil fuel, with lower CO₂ emissions than any other fossil fuel (oil, coal), flexible in application, thus enabling innovations in the energy mix, and providing infrastructure potential for bio based gas supply.

Nord Stream strengthens the energy interdependence between Russia and the EU

Reciprocity is a crucial element in the energy relationship between Russia and Europe. Russia desires security of demand, Europe seeks security of supply. Nord Stream will form an integral part of this relationship and will put the EU in a stronger position. The EU has classified the Nord Stream pipeline as a Trans European Network (TEN), underscoring the supranational importance of this project for Europe.

Nord Stream will ensure that the Baltic environment is protected

The Nord Stream consortium needs to be fully committed to the environmental protection of the Baltic Sea. A comprehensive study has been carried out into the ecology of the Baltic Sea. The findings are used to determine the pipeline's route. Nord Stream will have to comply with all relevant international legislation (the Espoo and Helsinki conventions) and environmental requirements.

An environmental impact assessment (EIA) is currently being carried out to identify the consequences of the Nord Stream pipeline for the environment of the Baltic Sea. Broad consultations with the countries concerned will be conducted on the basis of the EIA. Nord Stream is fully aware of environmental concerns and truly committed to addressing any concerns.

Bijlage 1, betreft punt 7: ontwikkelingen EU

Strategic European Energy Review (SEER)

SEER met daarbij het Actieplan voor Energiezekerheid en –Solidariteit is door de Europese Commissie gelanceerd in november 2008.

Op gebied van infrastructuur en diversificatie (van bronnen en routes) zijn 6 voorstellen gedaan:

- 1) een Baltic Interconnection Plan;
- 2) een zuidelijke gascorridor voor gastoevoer uit de Kaspische regio en het Midden-Oosten naar Europa;
- 3) een LNG actieplan;
- 4) een Mediterrane energiering;
- 5) een grensoverschrijdende netconfiguratie op de Noordzee met offshore windenergie daarop aangesloten;
- 6) Noord-Zuid verbindingen in centraal en zuidoost Europa.

Nederland akkoord met deze voorstellen (die nog verder door CIE moeten worden uitgewerkt) maar vraagt wel aandacht voor belang van de Noordelijke gascorridor i.c. **Nord Stream**, die in SEER niet genoemd wordt.

Minister heeft dit al naar voren gebracht tijdens de energieraad in december en ook deze week tijdens ingelaste energieraad opnieuw genoemd.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Nota

Ministerie van Economische Zaken

Auteur [redacted]

Toestelnummer [redacted]

Notanummer

BEB/IO / 9069217

Datum
9-4-2009

Uiterlijk bij geadresseerde

Medeparaaf en datum

Aan
de Minister

Informatiekopie aan

BEB: [redacted]
[redacted]

Bijlage(n)

- 1. Gespreksfiche (spreekpunten + achtergrond)
- 2. Factsheet Rusland
- 3. CV Zoebkov
- 4. Update Rusland & de economische crisis

Onderwerp

Ontvangst Eerste Vice-Premier van Rusland, Viktor Zoebkov, woensdag 15 april 16.45 - 17.45 uur

Samenvatting en conclusies

Op woensdag 15 april ontvangt u de Eerste Vice-Premier van Rusland, [redacted], op EZ. Van 16.45 tot 17.45 uur vindt het gesprek plaats. Aangezien [redacted] hierna meteen naar Moskou wil afreizen, komt het aanvankelijk voorziene diner te vervallen.

De delegatie van Zoebkov bestaat uit de volgende personen:

- 1. [redacted] Eerste Vice-premier van Rusland, tevens Russisch co-voorzitter van de Gemengde Economische Commissie Rusland – Nederland
- 2. [redacted] Ambassadeur van Rusland in Nederland
- 3. [redacted] Hoofd Russische Handelsvertegenwoordiging in Amsterdam

+ 3 à 5 naastemedewerkers [redacted]
[redacted]
[redacted]

Ontvangen Verzonden Terugontvangen

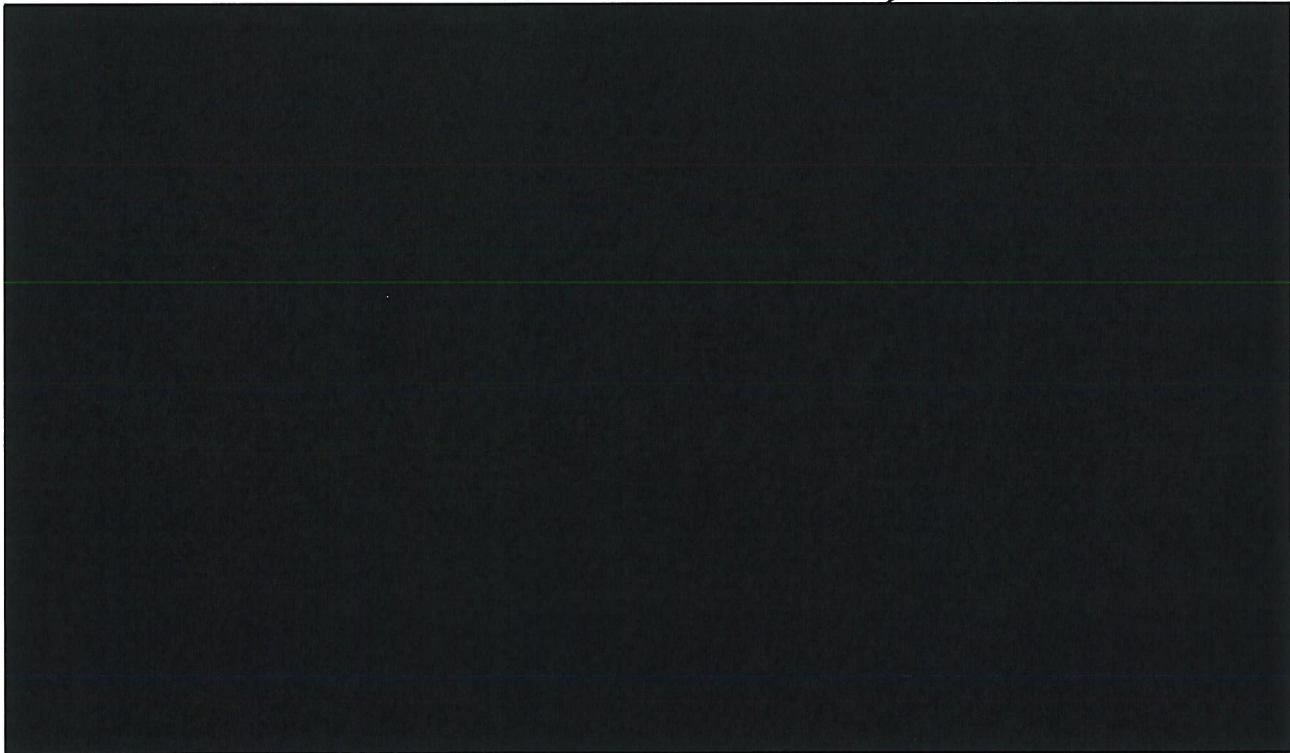
[redacted]

In te vullen door Secretariaat Generaal

Paraaf en datum

Plv. dir DIO [redacted]
DGBEB [redacted]

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Energiezaken

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

[REDACTED]

Nord Stream (bijdrage Gasunie)

Gasunie heeft een 9% belang in Nord Stream. Andere aandeelhouders zijn Gazprom (51%) E.ON Ruhrgas en Wintershall (elk 20%). Bij de toetreding van Gasunie is overeengekomen dat Gazprom het recht heeft op aankoop van 9% van de aandelen in de BBL (tussen Nederland en het VK). Gasunie heeft daarin nu een aandeel van 60%. Er is nog geen gebruik gemaakt door Gazprom van deze optie. De voorbereidingen voor de bouw van Nord Stream liggen op schema. Pijpen worden momenteel opgeslagen op de gewenste locaties langs de route. Volgens plan worden contracten voor constructie opeenvolgend aangegaan met aannemers.

[REDACTED]

[REDACTED]

2e Strategic European Energy Review (SEER) en Nord Stream

Nordstream is een TEN-E (Trans-European Network) project en daarmee prioritair voor de EU. Echter, Nordstream wordt niet met naam genoemd in de SEER, terwijl er wel veel aandacht voor de Baltic Interconnection Plan en de Southern Gas Corridor is.

[REDACTED]

Ministerie van Economische Zaken

DOSSIER

Bezoek van de Minister van Economische Zaken

Mevr. Maria J.A. van der Hoeven

aan St.Petersburg

ter gelegenheid van het

St.Petersburg International Economic Forum

4-6 juni 2009

ACHTERGRONDDOSSIER RUSLAND ENERGIE

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Actuele energiedossiers:

In de energierelatie tussen Nederland en Rusland zijn de volgende dossiers op dit moment actueel:

Gasrotonde

Gaspijpleiding Nordstream

- Nordstream is een te bouwen gaspijpleiding vanuit Rusland (kust Finse Golf) onder de Oostzee door naar Greifswald (Duitsland) en verder richting Nederland. In bijzijn van minister-president Balkenende is in november 2007 in Moskou de overeenkomst getekend tussen Gasunie en Gazprom.
- Gasunie is formeel partner in het NordStream consortium (Gazprom 51%, Wintershall 20%, EonRuhrgas 20%, Gasunie 9%). De deal behelst tevens deelname voor 9% door Gazprom in de BBL, de recent aangelegde pijpleiding naar Engeland (Balgzand-Bacton), overeenstemming over transport door Nederland van Russisch gas in de komende 10- 20 jaar en tenslotte de afspraak om waar mogelijk naar ondergrondse bergingsmogelijkheden te kijken.
- Deze overeenkomst is zeer welkom voor Nederland. Ons land is hiermee aangesloten op een rechtstreekse gaspijpleiding uit Rusland (die buiten Oekraïne en Wit-Rusland omloopt, dus veel minder kans op transitproblemen). Deze brengt onze ambitie om de gasrotonde in Noord-Europa te worden dichterbij. Dit is goed voor de energievoorzieningszekerheid en stelt Nederland in staat een belangrijk gasland blijven.
- Vooruitlopend op bouw van Nordstream heeft Gasunie al het Noordduitse netwerk (BEB) overgenomen.
- [Redacted]
- Nordstream is overigens wel begonnen als een TEN (Trans-European Network)-project van de EU en heeft deze status nog steeds.
- [Redacted]

[Redacted]

Verslag van het gesprek MEZ en Eerste Vice-Premier

15 april 2009 in Den Haag te EZ.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Vervolgens kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Nota

Auteur

[REDACTED]

Datum

30-6-2009

Aan

De Minister

Toestelnummer

[REDACTED]

Uiterlijk bij geadresseerde

Informatiekopie aan

[REDACTED]
[REDACTED] EP/EIS)
[REDACTED] O/I),
[REDACTED] (ET)

Notanummer

BEB/IO / 9117256

Medeparaaf en datum

DGET

Bijlage(n)

CV

Factsheet Duitsland

Onderwerp

Gesprek met a.s. CdP Berlijn [REDACTED]

Samenvatting en conclusies

Woensdag 8 juli hebt u een kennismakingsgesprek met [REDACTED]. Dit vindt tussen 09.15 - 09.45 uur plaats op uw kamer. [REDACTED] (sr. beleidsmed. BEB/IO) en Sr. beleidsmedewerker DGET zijn hierbij aanwezig.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Ontvangen Verzonden Terugontvangen

Paraaf en datum

MT DIO, [REDACTED]

DGBEB [REDACTED]

In te vullen door Secretariaat Generaal

- Nordstream
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Hierover treft u bijgaand spreekpunten en achtergrondinformatie. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

BEB/DIO

SPREEKPUNTEN

[REDACTED]

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

- [REDACTED]
[REDACTED]
 - [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
 - [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
 - [REDACTED]

[Redacted]

[Redacted]

- [Redacted]

[Redacted]

- [Redacted]

Energie

1) Nord Stream

- [Redacted]
- [Redacted]

2)

- [Redacted]

5)

[REDACTED]

[REDACTED]

Energie

1) Nordstream

Als ambassadeur in Polen is [REDACTED] goed op de hoogte van de Poolse sentimenten jegens Nord Stream. [REDACTED]

[REDACTED]

Dui heeft via E.ON Ruhrgas en Wintershall grote belangen in NordStream, weerstand aldaar is beperkt.

Op dit moment worden overal MER procedures gehouden in de landen rondom de Oostzee. In Dui zijn deze voorspoedig verlopen en NordStream vertrouwt op een goede afloop van de vergunningverleningprocedure in Dui.

Pas als alle staten aan de Oostzee hun instemming hebben gegeven kan er begonnen worden met de constructie van de pijpleiding. Het vergunningstraject in de andere landen ligt op schema, er zijn zelfs mogelijkheden voor een eerdere vergunningsverlening dan gepland.

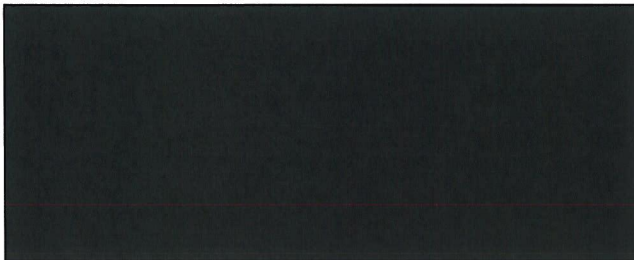
[Redacted text block consisting of multiple lines of blacked-out content]

[REDACTED]

TER ADVISERING

Aan
de Minister

Directoraat-generaal voor
Buitenlandse Economische
Betrekkingen

Directie Internationaal
Ondernemen

Auteur

Aanleverpunt
E/439

nota

Gesprek met [REDACTED], Eerste Vice-Premier van de
Russische Federatie; woensdag 9 december, 17.00 -
18.00 uur, zaal 174

Datum
4 december 2009

Notanummer
BEB/IO / 9219759

Informatiekopie aan
BEB: [REDACTED]

Paraaf

plv. dir DIO

Paraaf

DGBEB

Bijlage(n)
3

Aanleiding

Op woensdag 9 december 2009 ontvangt u [REDACTED], Eerste Vice-premier van de Russische Federatie en Russisch co-voorzitter van de Gemengde Economische Commissie Rusland-Nederland. Aanleiding voor Zoebkovs bezoek aan Nederland ditmaal is een uitnodiging van [REDACTED]

Delegaties

De Russische delegatie bestaat (PM!) uit de volgende personen:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED] directeur Directie Europa, Ministerie van Economische Ontwikkeling
4. [REDACTED] - TZ Russische Ambassade Den Haag
5. [REDACTED] - Hoofd Russische Handelsvertegenwoordiging Amsterdam

Aan Nederlandse kant zal het gesprek worden bijgewoond door:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED] (ET: energievoorzieningszekerheid)
3. [REDACTED] (BEB: liaison naar Project Delta Group)
4. [REDACTED]

[REDACTED] zal optreden als tolk (Nederlands/Russisch).

Ontvangen BBR

Programma van [REDACTED] (versie 4 december, in grote lijnen):

Woensdag 9 december:

--- Aankomst op vliegveld Eindhoven
10.00 - ca 12.30 uur: [REDACTED]
[REDACTED]
14.15 - 14.45 uur: **gesprek met MP [REDACTED] t.b.c.**
17.00 - 18.00 uur: **gesprek met MEZ**
19.30 - 21.00 uur: diner met stichtingsbestuur Project Delta Group en
Staatssecretaris Heemskerk, Kasteel De Wittenburg
Vanuit PDG zijn aanwezig: [REDACTED] (Gasterra),
[REDACTED] (Shell), [REDACTED] (Boskalis), [REDACTED]
(Haskoning) en [REDACTED] (Van Oord)

Donderdag 10 december:

10.15 - 11.00 uur: gesprek met [REDACTED], LNV
Vanaf 11.00 uur: bedrijfsbezoek agribusiness (n.t.b.)
Daarna: terugvlucht naar Moskou

[REDACTED]

Bij deze nota treft u aan:

1. gespreksnotitie (spreekpunten en achtergronden)
2. factsheet Rusland
3. kopie van evt. te ondertekenen protocol PDG-Gazprom

[REDACTED]

BEB - Directie Internationaal Ondernemen

Bijlage 1: Gespreksnotitie

Doel NL zijde

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Doel RF zijde

- [Redacted]

Spreekpunten

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Wat uit gesprek te halen:

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

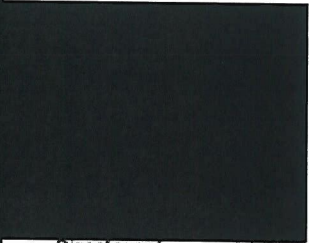
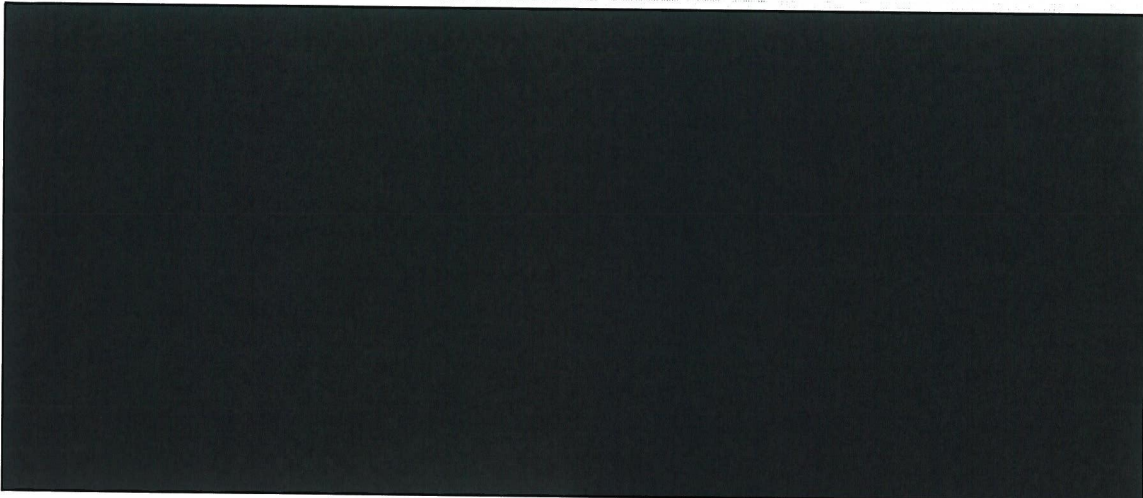
Spreekpunten

Introductie

- [Redacted text block containing approximately 20 lines of text]

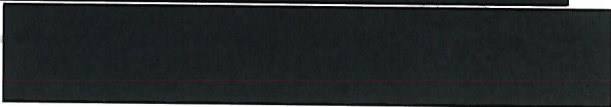
Gemengde Economische Commissie

- [Redacted text block containing approximately 10 lines of text]

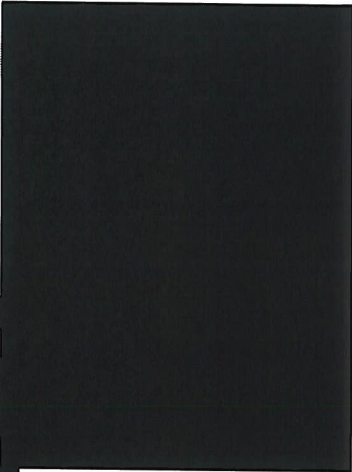
**Directoraat-generaal voor
Buitenlandse Economische
Betrekkingen**
Directie Internationaal
Ondernemen

Energiezaken

Ons kenmerk
BEB/IO / 9219759

[Redacted text block 1]

[Redacted text block 2]

[Redacted text block 3]

[Redacted text block 4]

[Redacted text block 5]

DATUM **Xdag X maart 2010**

**Gesprek met de heer [REDACTED] Secretary of State
Federal Minister of Economics and Technology**

Tijd :

Locatie :

Aanwezig :

Points to make:

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]

worden vertegenwoordigd door minister Brüderle van Economische Zaken (BMWi). Bondskanselier Merkel zal via een videoboodschap participeren. ■

Gasunie staat in contact met AZ i.v.m. uitnodiging aan premier ■

Op korte termijn zal EZ verder worden geïnformeerd over de stand van zaken rond de uitnodigingen.

10011

Ministerie van Economische Zaken

DOSSIER

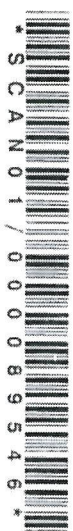
Bezoek van de Minister van Economische Zaken

Maria J.A. van der Hoeven

Startceremonie Nordstream Pijpleiding

9 april 2010

**INHOUDSOPGAVE DOSSIER
STARTING CEREMONY NORDSTREAM
9 APRIL 2010, VYBORG, RUSLAND**

Algemeen

Samenstelling delegatie	1
Reisschema, weer, kleding	2
Hotelgegevens	3

Operationeel

Programma startceremonie Nordstream	4
Lijst van aanwezigen	5
Speech	6
En marge gesprekken	
Medvedev	7
Shmatko	8
Miller	9
Pfaffenbach	10
Oettinger	11

Achtergrondgegevens

Factsheet Rusland	12
Factsheet Bilaterale Relaties	13
Factsheet Project Delta	14
Briefing Shell	15
Briefing Nordstream (van Gasunie)	16
Briefing Philips	17
Energie	18
Verslagen recente bezoeken	19

1.

15 - 4 - 2011

Composition of the Netherlands delegation to the
Starting celebration of Nordstream.
9 April 2010

[REDACTED]

Minister of Economic Affairs

[REDACTED]

Her Majesty's Ambassador to Russia

[REDACTED]

Director-General for Energy, Telecommunication
and Markets, Ministry of
Economic Affairs

[REDACTED]

Consul-General

[REDACTED]

Personal Assistant to the Minister of
Economic Affairs

[REDACTED]

Policy advisor, Directorate Energy Markets,
Directorate-General for Energy,
Telecommunication and Markets, Ministry of
Economic Affairs

[REDACTED]

Spokesperson Minister of Economic Affairs

[REDACTED]

Special Representative for Energy Security,
Ministry of Foreign Affairs

[REDACTED]

Translator

15-4-2011

Nord Stream

The new gas supply route for Europe

H. E.
Ms Maria van der Hoeven
Minister of Economic Affairs
Dutch Ministry of Economic Affairs
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
The Netherlands

Zug, March 25th 2010

Invitation to Celebrate the Start of Construction of the Nord Stream Pipeline

Your Excellency,

Following years of intensive preparations, Nord Stream is entering a new and exciting phase of its pipeline project – The Construction Phase. The laying of the Nord Stream Pipeline is scheduled for the beginning of April. To mark this momentous occasion, Nord Stream is hosting a celebration to which you are cordially invited

**at Portovaya Bay, Russian starting point of the pipeline near Vyborg
on Friday, April 9th 2010.**

Program on Friday, April 9th 2010:

- Transfer from St. Petersburg to Portovaya Bay, in the morning
- Ceremony and speeches
- Buffet
- Transfer from Portovaya Bay to St. Petersburg, late afternoon

For all organizational details your office may contact Ms. Jutta Loosen, Communications Project Manager, Nord Stream AG (Mobile: +41 79 304 48 30; jutta.loosen@nord-stream.com).

We are looking forward to welcoming you among our esteemed guests.

Yours sincerely,

Gerhard Schröder
Chairman of the Shareholders' Committee
and former Chancellor of the
Federal Republic of Germany

Head Office:
Grafenauweg 2
6304 Zug, Switzerland
Tel. +41 41 766 91 91
Fax. +41 41 766 91 92
www.nord-stream.com

Moscow Branch
ul. Znamenka 7, bld 3
119091 Moscow, Russia
Tel. +7 495 229 65 85
Fax. +7 495 229 65 80

UBS AG
6301 Zug, Switzerland
Kto Nr. 273 206.120.01H
IBAN CH06 0027 3273 2061 2001 H
BIC UBSWCHZH80A

**Celebrating the Start of Construction of the Nord Stream Pipeline,
on Friday, 9 April 2010 at Portovaya,
Russian starting point of the pipeline near Vyborg**

Travel to and from St. Petersburg

- Individual travel of guests to and from St. Petersburg.
- A shuttle-service has been arranged for guests of this event from the airport to the hotel and back. Please inform us about your itinerary on the response fax.

Hotel Accommodation

- A certain number of hotel rooms have been reserved for guests of this event at the Hotel Astoria, 39 Bolshaya Morskaya, 190000 St. Petersburg, www.thehotelastoria.com.
- In this hotel, information desk for any organizational issues will be set up from 8 to 10 April 2010.
- We advise our guests that hotel accommodation has to be paid by the guests directly to the hotel.

Program St. Petersburg, 8 April 2010

Evening Reception at the Hotel Astoria from 7:30 pm MSK.

Program Portovaya, 9 April 2010

Travel to Portovaya

- Pick up from hotel in St. Petersburg at 8:00 am MSK. Please note that you have to carry your passport with you when going to Portovaya.
- Portovaya is located 180 km from St. Petersburg. Travel by bus to and from Portovaya will take approximately 4 hours.

Program of the Celebration

- 8:00 am Transfer from St. Petersburg to Portovaya
- 12:00 am Arrival in Portovaya
- 1:00 pm Speeches and ceremony, Buffet
- 4:00 pm Transfer from Portovaya to St. Petersburg

Program St. Petersburg, 9 April 2010

Informal "Get Together" at the Hotel Astoria from 8:00 pm MSK.

Additional Information

Dress Code:

- For all events: Business
- As Portovaya is directly located at the Baltic Sea, it can be snowy. The event will be held in a heated tent, however, due to the location, we advise guests to dress warmly for the occasion and to wear robust shoes.

Weather:

- St. Petersburg: During the night -1 to +1° in April, during the day -0 to +8° (slight snow possible).
- Portovaya: During the day 0 to +4° in April (snow possible).

Russian Visa:

- For travelling to Russia, we advise guests that they need to obtain a valid visa.

- If guests need assistance in applying for a one-entry visa, Nord Stream can assist. Therefore, we need a copy of the passport which needs to be valid for at least another eight months. Please also indicate at which Russian Embassy or Russian Consulate (city) the guest will apply for the visa. An invitation letter will be sent directly to the Russian Embassy or Consulate in the respective city.

Registration:

- Please inform us about your participation using the enclosed fax form.
- Should you have any questions, please feel free to contact our guest management:
Telephone +49 30 23 60 78 460 or
E-mail: nord-stream@triad.de

15-4-2011

Nord Stream
The new gas supply route for Europe.

Personal Invitation to Celebrate the Start of Construction – Friday, 9 April 2010

Response Fax Form

Please send this form to: +49 30 23 60 78 381

Accreditation deadline: 6 April 2010

Surname, First Name: _____

Company/Institution: _____

Position: _____

Street: _____

Post code, City: _____

Country: _____

Telephone: _____

Fax: _____

E-mail: _____

**Welcome Reception, 8 April 2010, 7:30 pm MSK,
Hotel Astoria, St. Petersburg**

I will be your guest. I cannot participate.

**Start of Construction Celebration, 9 April 2010,
Portovaya**

I will be your guest. I cannot participate.

**Informal "Get Together", 9 April 2010, from 8:00 pm MSK;
Hotel Astoria, St. Petersburg**

I will be your guest. I cannot participate.

We have arranged a shuttle-service for our guests from the airport to your hotel and back. Therefore, please inform us about your itinerary.

Arrival Date

Flight No.

Arrival time in St Petersburg

Departure Date

Flight No.

Time/ Destination

A certain number of **hotel** rooms at the Hotel Astoria have been reserved for the participants of this event. We advise our guests that hotel accommodation has to be paid by the guest directly to the hotel.

Please book a hotel room for me

8/9 April 2010 (1 night) 9/10 April 2010 (1 night)

Hotel Astoria St. Petersburg, **Single Room 230,00€**

Hotel Astoria St. Petersburg, **Double Room 260,00€**

I am staying in a different hotel: _____

A **shuttle-service** from St. Petersburg to Portovaya and vice versa has been arranged for all our guests. You will be picked up at your hotel at 8:00 am MSK.

For travelling to Russia you need to obtain a valid **visa**.

I need assistance in applying for a visa.

Yes

No

If yes, please scan a copy of your passport which needs to be valid at least for another eight months and indicate at which Embassy or Consulate you will apply for the visa.

Should you have any questions, please feel free to contact our **guest management**. It will be at your service from 08:00 am to 4:00 pm Central European Time (CET), which is equivalent to 10.00 am to 6.00 pm Moscow Time (MSK).

Telephone +49 30 23 60 78 460

Fax +49 30 23 60 78 381

E-mail nord-stream@triad.de

Signature _____

Nord Stream
The new gas supply route for Europe

Program for the Dutch Delegation Celebrating the Start of Construction

Nord Stream Contact for the entire program: [REDACTED]

Thursday, April 8th 2010

07:30 pm Nord Stream Welcome Reception at Hotel Astoria

11:35 pm Arrival from Rotterdam at St. Petersburg Airport
Maria Van der Hoeven, Minister of Economy
[REDACTED], Special Energy Envoy, Ministry of Foreign Affairs
[REDACTED], Director General Energy, Telecom Markets,
Ministry of Economic Affairs
[REDACTED], Policy Advisor, Energy Market Directorate, Ministry
of Economic Affairs
[REDACTED], Press Officer
[REDACTED] Political Assistant to the Minister

Shuttle to Hotel Astoria
39 Bolshaya Morskaya, 190000 St Petersburg
Tel: +7 812 494 5757, Fax: +7 812 494 5059

Friday, April 9th 2010

From 06:00 am Breakfast at Hotel Astoria in the Restaurant Davidov

Important: Please take your passport and Nord Stream badge with you to Portovaya as otherwise there will be no admission to the ceremony area.

07:00 am Gather for Transfer from St. Petersburg to Portovaya
Meeting point: Information desk, Lobby Hotel Astoria

From 07:30 am Bus Transfer from St. Petersburg to Portovaya

08:45 am Transfer of Members of the Shareholder's Committee and Top
VIPs to St. Petersburg Airport for helicopter flight
*Please note: In case of bad weather conditions, Members of the
Shareholder's Committee and Top VIPs will be transported by
limousine and have to leave earlier! All people will be informed in
due time!*

Maria Van der Hoeven, Minister of Economy
[REDACTED], Ambassador of The Netherlands in the Russian
Federation
[REDACTED], CEO of N.V. Nederlandse Gasunie

10:00 am Helicopter Flight from St. Petersburg Airport to Portovaya

15-4-2011

11:00 am

Arrival of all guests in Portovaya –
Security Check, Registration and Welcome

12:30 pm

All guests to be seated (Tent III)

01:00 pm

Speeches and Ceremony

- Dmitry Medvedev, President of the Russian Federation
- Angela Merkel, Chanceller of the Federal Republic of Germany (video message)
- Günther Oettinger, European Commissioner for Energy
- Gerhard Schröder, Chairman of the Nord Stream Shareholders' Committee and former Chancellor of the Federal Republic of Germany

Symbolic Welding – Connecting the Russian and the European Pipeline Network (Members of the Shareholder's Committee and Top VIPs will accompany the President of the Russian President outside to the welding station)

Followed by

Lunch

Members of the Shareholder's Committee and Top VIPs (Tent IV)
All others guests (Tent II)

Followed by

Press Talk (Tent III) with

- [REDACTED] Managing Director of Nord Stream AG
- Shareholder Representatives
- Moderated by [REDACTED] Communications Director of Nord Stream AG

From 03:00 pm

Bus transfer from Portovaya to St. Petersburg and to St. Petersburg Airport

Helicopter Flight of Members of the Shareholder's Committee and Top VIPs from Portovaya to St. Petersburg Airport

Please note: Helicopters can only leave 1.5 hours after departure of the Russian President. Transport by car in the case of bad weather conditions

Maria Van der Hoeven, Minister of Economy

[REDACTED], Ambassador of The Netherlands in the Russian Federation

[REDACTED] CEO of N.V. Nederlandse Gasunie

Transfer of [REDACTED] and [REDACTED] to Hotel Astoria

04:00 pm

Last Bus Transfer from Portovaya to St. Petersburg and to St. Petersburg Airport

15-4-2011

07:45 pm

Flight Departure to Maastricht of

Maria Van der Hoeven, Minister of Economy

[REDACTED], Special Energy Envoy, Ministry of Foreign Affairs

[REDACTED], Director General Energy, Telecom Markets,

Ministry of Economic Affairs

[REDACTED], Policy Advisor, Energy Market Directorate, Ministry
of Economic Affairs

[REDACTED], Press Officer

[REDACTED], Political Assistant to the Minister

Nord Stream

The new gas supply route for Europe

Celebrating the Start of Construction

Status: 8 April 2010, 12 pm MSK

EC Delegation (responsible: [redacted])

Mr Günther Oettinger, European Commissioner for Energy
Mr [redacted], Member of Cabinet of Commissioner Oettinger
Ms [redacted], Policy Officer
Ms [redacted], Spokes Person for Commissioner Oettinger
Ms [redacted], Press Officer

German Delegation (responsible: [redacted])

Dr [redacted], State Secretary, Ministry for Economy
Mr [redacted], Ambassador of Germany in the Russian Federation
Mr [redacted], Consul General, Consulate General of Germany in St. Petersburg
Mr [redacted], Ministerialrat, Ministry for Economy
Mr [redacted], Translator
Mr [redacted], Head of Economy Delegation, Consulate General of
Germany in St. Petersburg
Mr [redacted], Translator
Dr [redacted], Mayor of Greifswald

Dutch Delegation (responsible: [redacted])

Ms Maria Van der Hoeven, Minister of Economy
Mr [redacted], Ambassador of The Netherlands in the Russian Federation
Mr [redacted], Consul General, St. Petersburg
Ms [redacted], Special Energy Envoy, Ministry of Foreign Affairs
Mr [redacted], Director General Energy, Telecom Markets, Ministry of Economic
Affairs
Mr [redacted], Policy Advisor, Energy Market Directorate, Ministry of Economic Affairs
Mr [redacted], Press Officer
Ms [redacted], Political Assistant to the Minister
Ms [redacted], Translator

French Delegation (responsible: [redacted])

Ms [redacted], French Secretary of State for Foreign Trade
Mr [redacted], Ambassador of France in the Russian Federation
Mr [redacted], Advisor to the Minister
Mr [redacted], Security Officer
Mr [redacted], Minister-Counselor for Economic Affairs
Mr [redacted], Translator

Finnish Delegation (responsible: [redacted] and VIP hostess)

Mr [redacted], Speaker of the Finnish Parliament*
Mr [redacted], Chairman of Parliamentary Economy Committee*
Mr [redacted], State Secretary (Prime Minister's Office)
Mr [redacted], Consul General, Consulate General of Finland in St. Petersburg

15-4-2011

Nord Stream
The new gas supply route for Europe

Mr [REDACTED], Deputy Head of the Embassy of Finland in the Russian Federation
Mr [REDACTED], Consul Trade and Economy, Consulate General of Finland in St. Petersburg

Further Ambassadors (responsible: VIP hostess)

Mr [REDACTED], Consul General, Consulate General of Denmark in St. Petersburg

Ms [REDACTED], Consul General, Consulate General of Switzerland in St. Petersburg

Ms [REDACTED], Consulate General of the Republic of Latvia in St. Petersburg*

Speech of the Minister of Economic Affairs

HE Maria van der Hoeven

Nordstream celebration

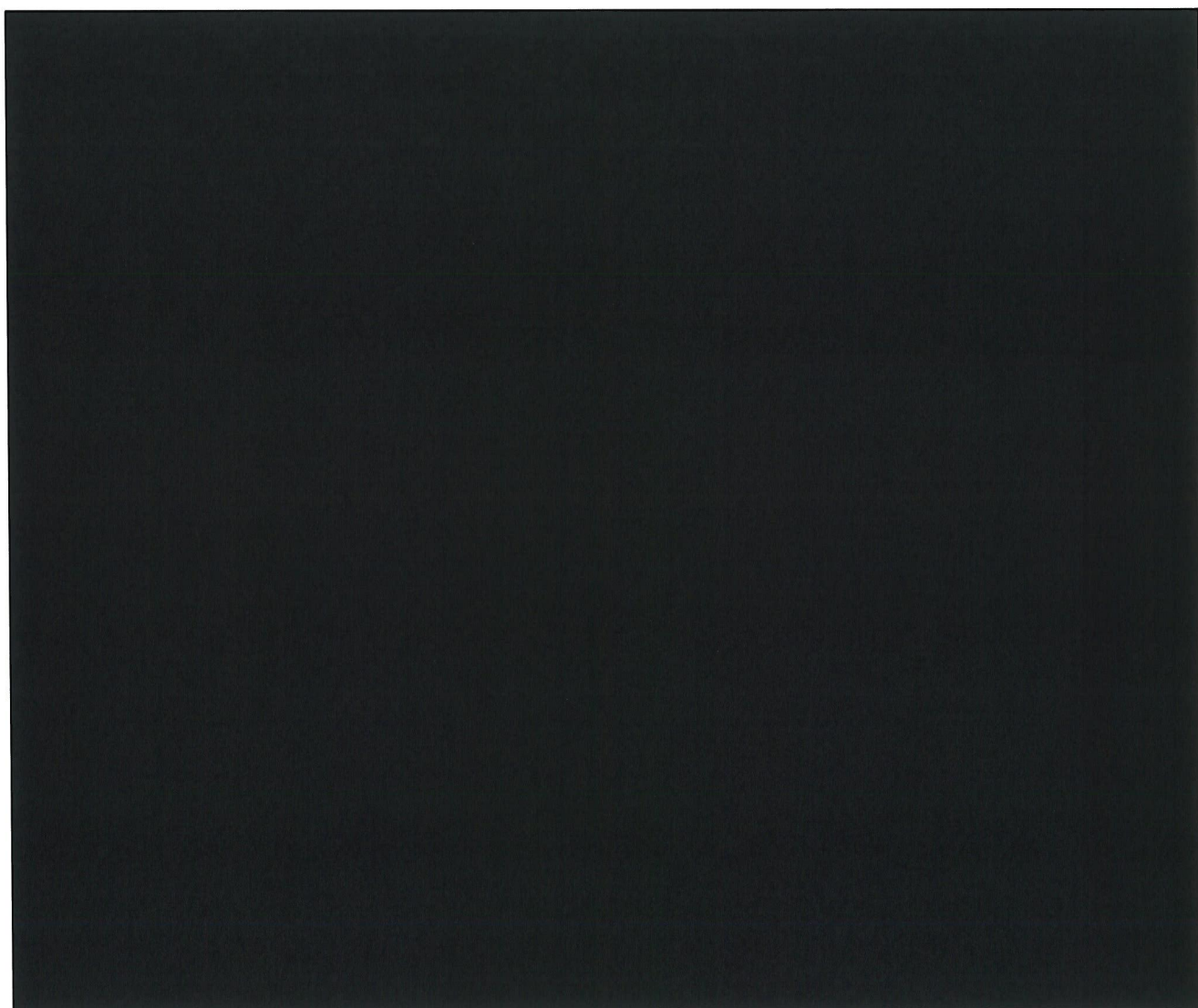
9 april 2010, Vyborg

President Medvedev,

Excellencies,

Distinguished guests,

Ladies and Gentlemen,

15-4-2011

Speech of the Minister of Economic Affairs

Nordstream celebration

9 april 2010, Vyborg

Points to make:

- 1. [REDACTED]
- 2. [REDACTED]
- 3. [REDACTED]
- 4. [REDACTED]

- 5. [REDACTED]
- 6. [REDACTED]
- 7. [REDACTED]

Spreekpunten:

1. [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

- 8. [REDACTED]
- 9. [REDACTED]
- 10. [REDACTED]
- 11. [REDACTED]
- 12. [REDACTED]
- 13. [REDACTED]
- 14. [REDACTED]

Toelichting en achtergrondinformatie

Nordstream

Zie tab 16 voor aparte toelichting van Gasunie

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

1. Nordstream

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

2. [REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

3. [REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

4. [REDACTED]

15-4-2011

Directoraat-generaal voor
Buitenlandse Economische
Betrekklingen
Directie Internationaal
Ondernemen

Onderwerp: Rusland – Bezoek eerste vice-premier van Rusland, [REDACTED]
aan Nederland. Gesprek met MEZ en [REDACTED], 9 december
2009

Ons kenmerk
BEB/IO / 9224338

Aan: Moskou, St. Petersburg, DZO, DES, DVB

Samenvatting

[REDACTED]

Bericht

[REDACTED]

Zoekop-MEZ

[REDACTED]

TER INFORMATIE

Aan

Directeur Energiemarkt

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energiemarkt

Auteur

Datum

26 september 2012

Kenmerk

DGETM-EM / 12328411

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Regulier overleg Gasunie 27 september 2012

Parafenroute

Paraaf

Paraaf

Paraaf

Medeparaaf

Medeparaaf

Medeparaaf

Donderdag is er weer regulier overleg met Gasunie. Aanwezig zijn [redacted]. Hier de agenda met toelichting per punt.

1. Nordstream 2: opening 8 oktober

[redacted]

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

2. [redacted]

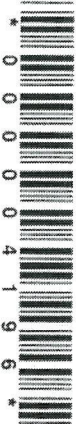
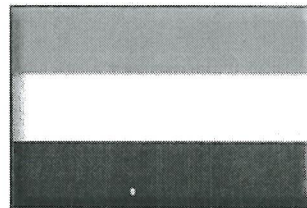
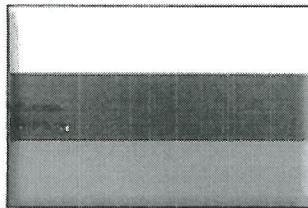
[redacted]

Ontvangen BBR

Ministerie van Economische Zaken

Bezoek van de
 Minister van Economische Zaken
 Maria van der Hoeven
 aan de Russische Federatie
 in het kader van de LNG inauguratie te Sachalin

18 februari 2009

107-01-2
VERSLAG BEZOE

Samenvatting

In de gesprekken tussen Minister Wijn en diverse Russische ministers is met name aandacht geschonken aan de economische betrekkingen tussen Nederland en Rusland, de eerstvolgende bijeenkomst van de Gemengde Economische Commissie, de deelname van Gasunie NV aan de Noord-Europese Gaspijpleiding en

Verslag

Onderstaand wordt verslag gedaan van de volgende programma-onderdelen

1. [redacted]
2. [redacted]
3. Gesprek met dhr Reus, vice-minister van Industrie en Energie
4. [redacted]
5. [redacted]
6. [redacted]
7. Gesprek met dhr Miller, CEO Gazprom
8. [redacted]

Gesprek met Minister Gordeev, co-voorzitter van de Gemengde Economische Commissie (GEC)
Nederland-Rusland

[redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Gesprek met dhr Reus, vice-minister van Industrie en Energie

[Redacted]

[REDACTED]

- Vervolgens werd de NL deelname in de Noordepese Gaspijpleiding besproken. MEZ wees op de centrale rol van NL op het gebied van gastransport in N.W. Europa en de in NL aanwezige ondergrondse opslagcapaciteit.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

Gesprek met [Redacted], CEO Gazprom

- [Redacted] opende het gesprek door in te gaan op de [Redacted] vooruitzichten die samenwerking in de energiesector in Rusland biedt. [Redacted]

[Redacted] Hij wil voortbouwen op dit project en gas aan en door Nederland leveren, bovendien ook samenwerken in de BBL.

- [Redacted]

- [Redacted] dit

- [Redacted] in de prognoses blijft het gasgebruik groeien, Groot-Brittannië wordt binnenkort netto-importeur. Via Nord Stream kan dat belevend worden. In de eerste fase zal er een enkele pijpleiding worden aangelegd. In 2010 kan daarmee gas naar Duitsland worden vervoerd. In 2013 kan de tweede pijpleiding operationeel zijn. Dan is er een totale capaciteit van [Redacted] bcm. Het is de bedoeling dat de pijpleiding wordt gevoed met gas uit het te exploreren Shtokmann-veld, een enorm gasveld met [Redacted] bcm aan gas. Verbinding met dit veld zorgt voor stabiele aanvoer. Samenwerking met Gasunie is een stap in samenwerking in de waardeketen. [Redacted]

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Briefing of Gasunie towards Min ELI about extension Nord Stream

(ref mail [REDACTED] 5 okt 16:29 ton [REDACTED] ELI; mail [REDACTED] ELI 30 sept 16:10 to [REDACTED])

Nord Stream 1 and 2

Both Lines of Nord Stream 1 and 2 have been constructed within budget and within planning:

- Line 1 is since Nov 2011 in operation and line 2 since Oct 2012.
- Total costs amount to [REDACTED]

Capacity of both Lines together 55 bcm/yr, yearly net income [REDACTED]

Financials Nord Stream 1 and 2 [REDACTED]

Nord Stream 3 and 4 = NEXT (Nord stream EXTension)

General

- Nord Stream has conducted a feasibility study for a 3rd and 4th line of Nord Stream
- [REDACTED]
- Participation in NEXT is open to all shareholders of Nord Stream (if they do not participate in NEXT, new ones might step in)
- Gasunie is evaluating its options
- Package including commercial and financial conditions has not been concluded, currently no significant deviations from the Nord Stream package are expected.

Technical

- Similar route for NEXT as for Nord Stream 1 and 2, with some deviations
- Permitting expected to be more smooth due to experience and clarity on process
- Identical construction and capacity
- Total cost estimated at [REDACTED] lower capex, higher contingency due to uncertainty in steel prices in comparison with Nord Stream 1 and 2
- New lines to be on stream in 2017 and 2018, FID's to be taken Q2 2014

Financial

- NEXT assumed to have the same financial configuration as Nord Stream 1 and 2, but not yet discussed with Gazprom
- Nord Stream expects project financing comparable to that of Nord Stream 1 and 2, [REDACTED]
- Gasunie total exposure in Nord Stream 1 and 2 was around [REDACTED] NEXT exposure assumed comparable [REDACTED]
- [REDACTED]

Gasmarket

- NEXT will at least to a large extent substitute Ukraine gas flows
- NEXT could bring additional volumes to Western Europe
- South Stream and NEXT are either (partially) competing projects or providing optionality
- Northern Route for Russia is preferable
- Gasunie has to date not received signals from Gazprom about gas off take by Dutch parties in relation to NEXT.

Assessment

- NEXT offers new cooperation opportunities for Gasunie
- NEXT offers options to support Gasunie's grid utilization
- Downstream of NEXT is relevant for Gasunie:
 - Northern off shore route should in our view not be part of NEXT, exististing infra should be used (with some expansions). Gasunie is developing a proposal to offer capacity from Greifswald to UK
 - [REDACTED]
- Storage possibilities in Northern Germany and in the Netherlands enhance NEXT to be directed westwards.

Decision making process

Western shareholders insisted on:

- decision for one or two extra lines still to be made
- investigate downstream connection to the West [REDACTED]

End January 2013 an MoU between NEXT partners has to be agreed upon

A decision to continue with basic design [REDACTED] has also to be made at that moment
Gasunie aims for opt-out options prior to FID, scheduled for medio 2014

Contribution of Min ELI

Contribution of Ministry of ELI can be situated around:

- supporting the role of the Dutch gas roundabout
- supporting the security of supply
- indicating options to use existing grid in NL and free capacity in BBL line (from Dec 2016)